

“Alle mensen zouden dezelfde rechten moeten hebben en gelijke kansen om hun intellectuele capaciteiten te ontwikkelen. Het moet niet uitmaken welke kleur je hebt en of je doof of horend bent. Dat is wat mij motiveert. Voorwaarden scheppen om dat mogelijk te maken.” Gedreven vertelt Maria Brons over haar eerste jaar als manager van Kentalis International. “Wij doen meer dan alleen ontwikkelingswerk.”

Maria Brons over internationale kennisuitwisseling:

“Wij doen meer dan alleen ontwikkelingswerk”

Bijna een jaar terug begon Maria Brons als manager bij Kentalis International. Haar CV maakt haar geknipt voor deze functie. Ze groeide op in Duitsland, studeerde politieke wetenschappen, filosofie en economie van ontwikkelingslanden. Naast haar studie deed ze ontwikkelingswerk en werkte ze voor een Duitse parlementariër. Daar leerde ze onder andere hoe de politiek van binnenuit werkt en hoe je invloed kunt uitoefenen. Na een studie in Groningen, waar ze zich met name bezig hield met de Hoorn van Afrika, gaf ze colleges over vluchtelingenvraagstukken aan de Universiteit van Amsterdam en de Webster University Leiden. Al die kennis kwam haar goed van pas toen ze de afgelopen tien jaar werkte voor de Internationale Organisatie voor Migratie. Ze was daar verantwoordelijk voor onder andere programmaontwikkeling, fondsenwerving en het onderhouden van contacten.

Scherp blijven

Het gesprek is nog maar net op gang of Maria Brons laat de woorden ‘internationale kennisuitwisseling’ vallen. Ze zullen nog vaak herhaald worden. “Kentalis, maar dat geldt ook voor veel andere organisaties in deze sector, is een kennisorganisatie. Om de kwaliteit van onderwijs en zorg te waarborgen heb je internationale kennisuitwisseling nodig. Als kennisorganisatie moet je altijd op zoek gaan naar nieuwe kennis en moet je scherp blijven door naar jezelf te kijken; waar zijn wij goed in en waar kunnen wij nog iets leren. Internationale kennisuitwisseling is in eerste instantie bedoeld om ons eigen product op een hoog niveau te houden. Daarnaast heb je kennisuitwisseling waarbij je kennis naar andere landen brengt. Dat deden we vroeger al, dat ligt in het verlengde van ontwikkelings-

samenwerking.” Glimlachend corrigeert ze het beeld van Nederlandse professionals die hun kennis en ervaring één op één probeerden te kopiëren naar ontwikkelingslanden. “Dat was vroeger zo. Ik ga nu uit van gelijkwaardigheid. De doelstelling van Kentalis International is dan ook een andere dan in het verleden.” Op de vraag of haar afdeling meer doet dan ontwikkelingswerk reageert ze met: “Absoluut! Wij hebben vier hoofddoelstellingen. De eerste heeft betrekking op kennis halen en kennis brengen. Daar past ook ontwikkelingswerk in. Dan breng je kennis naar landen die nog niet zo ver zijn als wij. Het heeft echter ook betrekking op kennisuitwisseling op academisch vlak via tijdschriften en bijvoorbeeld conferenties. Als fusieorganisatie is het belangrijk dat je dit stroomlijnt, dat je weet wie wat doet op welk terrein, wie naar welke conferentie gaat en daarbij ook de vraag stelt: waar willen wij zijn? Daarin ondersteunt mijn team en ze stimuleert bijvoorbeeld ook om in Europees verband kennisuitwisseling te organiseren. Daarnaast denken wij na hoe wij onze kennis, bijvoorbeeld methodieken, kunnen aanpassen aan landen waar we het brengen. Je kunt niet zomaar iets overzetten, het moet aangepast worden aan de nationale of lokale context.”

Als laatste doelstelling noemt Brons het leveren van een bijdrage aan het lobbywerk voor doven, slechthorenden en doofblinden in Nederland en wereldwijd. Ze licht toe: “Belangrijk uitgangspunt is hierbij de The Convention on the Rights of Persons with Disabilities van de United Nations. Die werkt nu een paar jaar, maar is nog niet geratificeerd door elk land, ook niet door Nederland. Dit is een belangrijk instrument voor onze doelgroep om hun rechten onder de aandacht te brengen. Het gaat hierbij om

bijvoorbeeld gelijkwaardig onderwijs en het recht op een eigen taal en cultuur.

Schooltje bouwen

Veel ontwikkelingswerk is concreet, zoals het bouwen van een school, trainen van docenten of ontwikkelen van lesmateriaal. Heel belangrijk, volgens Brons, maar zij kiest ook voor een meer duurzame en strategische strategie. Ze licht toe: “Ik kies ervoor om samen te werken met overheden, universiteiten en bijvoorbeeld belangenorganisaties voor doven. Deze werken meestal binnen internationale kaders, zoals de millennium doelen. Ministeries in ontwikkelingslanden nemen dit vaak als uitgangspunt bij het formuleren van beleid en maken hierbinnen keuzes hoe ze het dovenonderwijs een plek willen geven. Die kaders moet je kennen. De financieringsstromen die hierbij horen moet je ook kennen. Daarbinnen moet je je eigen interventie inbedden en dat doe je door in gesprek te gaan met bijvoorbeeld departments voor special needs education. Dan kun je kennis leveren aan beleid dat al bestaat en blijft de ontvanger de trekker van dat beleid. Je bent dan meer op nationaal niveau bezig en met strategie dan dat je lokaal een schooltje bouwt. Deze initiatieven zijn heel waardevol op lokaal niveau, maar als je echt duurzaam wilt werken dan moet je een niveau hoger zitten. Wij zijn nu bijvoorbeeld bezig met het ontwikkelen van een e-learning programma voor Ghana over audiologie. Oeganda heeft hier ook belangstelling voor. Dit zijn concrete initiatieven die duurzamer worden omdat er op macro niveau ook contacten zijn.”

Deafnet

Een paar jaar terug hebben met steun van de Stichting Vrienden van Effatha de meeste Afrikaanse landen zich verenigt in Deafnet. “Ik vind dit een goed initiatief. Het is een Afrikaans netwerk, waarin regio-specifieke initiatieven worden ontplooid die doven ondersteunen op weg naar participatie in de samenleving. Dat klinkt abstract, maar het gaat er heel concreet over het verbeteren van dovenonderwijs, de belangen van doven en de ontwikkeling van gebarentaal. Het mooie is dat de Afrikanen er zelf de touwtjes in handen hebben. Als je dit steunt met kennis en geld ben je duurzaam bezig en investeer je in mensen. Zij bepalen zelf wat ze denken nodig te hebben.”

Maria Brons: “Als je echt duurzaam wilt werken dan moet je een niveau hoger zitten.”

Enthousiast vertelt Brons verder over haar contacten met de werkgroep DOS (Doven OntwikkelingsSamenwerking): “Zij doen heel belangrijk werk. Zij wijzen op het belang van ontwikkelingssamenwerking voor doven. Zij mobiliseren vrijwilligers en ik wil graag samen met ze optrekken.”

Aan het eind van het gesprek benadrukt Brons dat het werk van haar afdeling niet ten koste gaat van onderwijs en zorg in Nederland. Kentalis krijgt van de overheid geld voor onderwijs en zorg in dit land. Dat besteden wij niet aan het buitenland. Mijn afdeling moet geld bij elkaar proberen te krijgen door fondsenwerving. Als wij een project hebben dan halen wij de kennis uit onze organisatie. Kentalis heeft een expertpoule met mensen die werken in het primaire proces. Zij worden er tijdelijk uitgehaald om kennis over te brengen. Dit betekent dat er een gat valt dat opgevuld moet worden. Dit kost geld en in tijden van bezuinigingen is dat lastig. Ik hoop dat we dat kunnen blijven doen, want zonder deze mensen kun je geen kennis overbrengen. Aan de andere kant levert het ook wat op. Als je kennis naar een ontwikkelingsland brengt, word je een spiegel voorgehouden. In die uitwisseling van kennis moet je expliciteren waarom je dingen doet zoals je ze doet. Dat is heel leerzaam.”

PETER VAN VEEN